

پاسخ کارشناس «آتی‌نو» به پرسش‌های شرکای اجتماعی

شرایط برقراری ازکارافتادگی

گزارش

سازمان تأمین اجتماعی به‌عنوان بزرگ‌ترین سازمان بیمه‌گر کشور با جامعه عظیمی از مخاطبان در ارتباط است که غالباً با قواعد و قوانین این سازمان بزرگ آشنایی کافی ندارند. «آتی‌نو» تلاش

- تخفیف پرداخت به‌موقع بدهی به تأمین اجتماعی
- بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد برای قالبیابان بیکار
- تقسیم مستمری میان بازماندگان بیمه‌شده فوت‌شده
- میزان دستمزد کارکنان شاغل در بنگاه‌های املاک

احمد فاضلی

کارشناس-بازمن تأمین اجتماعی

دارد با بهره‌گیری از تجربیات کارشناسان، شرکای اجتماعی را با ظرایف قانونی این حوزه آشنا کند. موضوعاتی که در این شماره به بررسی آن‌ها می‌پردازیم عبارت‌اند از:

پنج سال است در کارخانه تولید سموم و حشره‌کش‌ها شاغل هستیم و مدتی است دچار عارضه قلبی شده‌ام. چندبار در بیمارستان بستری بودم و بعد از خاتمه درمان، پزشک معالج طبق ماده (۷۰) قانون تأمین اجتماعی گواهی کرده که باید از کارافتاده کلی شوم. به‌علت اعتراض به رأی کمیسیون پزشکی مبنی بر عدم تأیید از کارافتادگی کلی، قرار است موضوع مجدداً در کمیسیون پزشکی تجدیدنظر مطرح شود، اما طبق اطلاعی که دارم اگر از کارافتادگی کلی من تأیید نشود لازم است مفاد ماده (۷۵) قانون تأمین اجتماعی احراز شود. چون پزشک معالج تاریخ ابتلا به بیماری من را ۱۴۰۰/۱۰/۱۱ اعلام کرده، در خصوص شرط اولی ماده (۷۵) قانون (ظرف ۱۰ سال از تاریخ شروع بیماری داشتن حداقل یک سال سابقه پرداخت حق بیمه) با محاسباتی که انجام داده‌ام، من به جای یک سال (۳۶۵ روز)، ۳۶۴ روز سابقه دارم، آیا این موضوع در مورد برقراری مستمری از کارافتادگی من خلل ایجاد نمی‌کند؟

طبق آیین‌نامه مربوط به از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار، به‌منظور تعیین دقیق احراز شرایط استحقاق بیمه‌شدگان جهت بهره‌مندی از حمایت از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار، چون روز ابتلا به بیماری جزء مهلت قانونی برای احراز ماده (۷۵) قانون (ظرف ۱۰ سال از تاریخ شروع و ابتلا به بیماری داشتن حداقل یک سال ۳۶۵ روز و ظرف یک سال حداقل ۹۰ روز) لحاظ نمی‌شود، اگر کمیسیون پزشکی ضمن تأیید از کارافتادگی کلی، تاریخ شروع بیماری را نیز ۱۴۰۰/۱۰/۱۱ اعلام کند در صورت احراز شرط دوم ماده (۷۵) (ظرف یک سال از تاریخ شروع بیماری داشتن حداقل ۹۰ روز سابقه پرداخت حق بیمه)، ۳۶۴ روز سابقه به‌جای یک سال بلامانع خواهد بود.

بعد از ابلاغ بدهی اجرایی در تاریخ ۱۴۰۲/۲/۱۰، مأمور اجرا ضمن مراجعه به کارگاه اعلام کرده است اگر ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ بدهی اجرایی نسبت به ترتیب بدهی اجرایی اقدام کنم به جای پنج درصد نیم‌عشر متعلقه، نصف نیم‌عشر یعنی ۲/۵ درصد به بدهی اجرایی اضافه می‌شود. با توجه به اینکه در تاریخ ۱۴۰۲/۳/۸ مهلت یک ماهه به‌تمام می‌رسد و قرار است در تاریخ ۱۴۰۲/۳/۱۰ مقداری از طلبم را از شخص دیگری وصول کنم، آیا اگر در تاریخ مذکور نسبت به تقسیم بدهی اقدام کنم، پنج درصد نیم‌عشر تعلق می‌گیرد یا ۲/۵ درصد؟

اولاً منظور از مهلت یک ماهه در قانون ۳۰ روز است، همچنین در احکام مطالباتی سازمان تأمین اجتماعی روز ابلاغ و روز اقدام از طرف مخاطب، جزء مهلت یک ماهه منظور نمی‌شود و اگر آخرین روز مهلت هم مصادف با روز جمعه یا تعطیل رسمی باشد، مهلت تعیین‌شده در قانون، روز بعد از تعطیلی خواهد بود. لذا با توجه به توضیحات ارائه‌شده اگر شما تا تاریخ ۱۴۰۲/۳/۱۰ نسبت به پرداخت نقدی و یا اقساطی بدهی اقدام کنید نیم‌عشر متعلقه به جای ۵ درصد، ۲/۵ درصد می‌شود.

به استناد گزارش بازرس سازمان تأمین اجتماعی به‌علت عدم اشتغال در حرفه قالبیابی، بیمه‌قالبیابی من از طرف تأمین اجتماعی قطع شده است. تقاضای بیمه زنان خانه‌دار کرده‌ام، اما شعبه تأمین اجتماعی اعلام کرده از نظر سن و سابقه فاقد شرایط لازم برای بیمه زنان خانه‌دار هستیم. چون می‌خواهم در سوابقم خلأ ایجاد نشود و همچنین نیاز به خدمات درمانی تأمین اجتماعی دارم، از چه طریقی می‌توانم به بیمه پردازی خودم ادامه دهم؟

بیمه‌شدگان قالبیابی که به‌علت عدم اشتغال در این حرفه بیمه آن‌ها قطع می‌شود، اگر بیمه‌شده متقاضی بیمه زنان خانه‌دار در قالب بیمه مشاغل آزاد، اما از نظر سن و سابقه فاقد شرایط لازم باشد، سازمان تأمین اجتماعی جهت مساعدت به این قبیل بیمه‌شدگان و به‌منظور فراهم کردن تداوم بیمه پردازی آن‌ها اعلام کرده است اگر آخرین سابقه پرداخت حق بیمه آنان از نوع بیمه قالبیابان بوده و انقطاع بیمه پردازی تا تاریخ تقاضای جدید بیمه مشاغل آزاد (زنان خانه‌دار) بیش از یک سال نباشد، شعبه مربوطه تأمین اجتماعی مجاز است بعد از اخذ مجوز اداره کل استان مربوطه بدون در نظر گرفتن شرایط سن و سابقه و با لحاظ سایر ضوابط نسبت به انعقاد بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد مثل بیمه زنان خانه‌دار اقدام می‌کند.

دانشجوی ترم دوم دانشگاه هستیم و به‌همراه خواهر ۱۵ ساله‌ام تحت تکفل قانونی پدرم هستیم. پدر و مادرم که هر دو نفر به ترتیب ۱۵ و ۱۰ سال دارای سابقه پرداخت حق بیمه هستند بر اثر تصادف فوت کرده‌اند. چون پدر بزرگم نیز تحت کفالت پدرم است، آیا به او نیز مستمری بازماندگان تعلق می‌گیرد؟ سهم من و خواهرم و پدر بزرگم چقدر است؟

چون پدر بزرگ شما تحت کفالت فرزندش بوده، او نیز واجد شرایط دریافت مستمری بازماندگان است و اگر فرزندان متوفی، واجد شرایط قانونی دریافت مستمری باشند، سهم پسر و دختر هر کدام ۲۵ درصد است اما چنانچه فرزندان، پدر و مادر بیمه‌شده خودشان را با هم از دست داده باشند سهم هر فرزند دو برابر، یعنی ۵۰ درصد خواهد بود و سهم پدر بزرگ صرفاً از بابت فوت فرزندش (پدر شما) ۲۰ درصد است، لازم به توضیح است که به استناد دادنامه شماره ۱۳۹۰/۳/۳۰ دیوان عدالت اداری، صد درصد هر مستمری استحقاقی صرف‌نظر از تعداد بازماندگان متوفی، قابل پرداخت به آن‌هاست.

به‌علت ابتلا به یک بیماری مزمن، بعد از خاتمه درمان، پزشک معالج اعلام کرده است چون بیماری من صعب‌العلاج است باید از کارافتاده کلی شوم. اگر در کمیسیون پزشکی تأمین اجتماعی از کارافتادگی من تأیید شود در اجرای شرط اولی ماده (۷۵) قانون تأمین اجتماعی (داشتن حداقل یک سال سابقه پرداخت حق بیمه) شش ماه از سابقه یک سال مندرج در ماده (۷۵) مربوط به دریافت غرامت دستمزد ایام بیماری من است. در شماره قبلی نشریه اعلام شده است که سوابق انتقالی در احراز شرایط ماده (۷۵) مؤثر است، آیا استفاده از غرامت دستمزد ایام بیماری نیز در احراز ماده قانونی مذکور لحاظ می‌شود؟

بله، غیر از سوابق پرداخت حق بیمه به‌واسطه اشتغال (بیمه اجباری)، سوابق انتقالی از سایر صندوق‌های بیمه‌ای بعد از پرداخت کلیه مابه‌التفاوت مربوطه، غرامت دستمزد ایام بیماری (مثل شما)، مرخصی زایمان و بارداری، ایام دریافت مقرری بیمه بیکاری، سوابق مربوط به خرید خدمت سربازی و خدمت در جبهه بیمه‌شدگان، سوابق پرداخت بیمه اختیاری، مشاغل آزاد (فقط نرخ ۱۸ درصد) و سوابق پرداخت حق بیمه در قالب گروه‌های خاص بیمه‌ای در احراز شرایط ماده (۷۵) قانون تأمین اجتماعی برای از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار مؤثر هستند.

مدیرعامل شرکت پیمانکاری ساختمانی هستیم، قرارداد ساخت یک درمانگاه برای پرسنل یکی از بانک‌ها را با بانک مربوطه منعقد کرده‌ایم و در آینده نزدیک عملیات قرارداد شروع خواهد شد. سؤال این است که در قرارداد‌های پیمانکاری که مقاطعه‌کار شخصیت حقوقی است، آیا مدیرعامل شرکت می‌تواند همراه با پرداخت حق بیمه کارکنان شاغل در پیمان، نام خود را نیز در لیست بیمه درج کرده و حق بیمه آن را پرداخت کند؟

بله، اگر یکی از اعضای هیأت‌مدیره و یا مدیرعامل (فقط یک نفر) شرکت پیمانکاری با شخصیت حقوقی به‌عنوان مسئول و یا سرپرست پروژه در پیمان منعقد به‌واگذارنده کار شاغل بوده و مزد دریافت کند یا تأیید و اعطای کار، دریافت صورت مزد و حقوق و پرداخت حق بیمه او همراه با لیست سایر کارکنان شاغل در قرارداد مربوطه بلامانع است. مدت شش‌ماه است در یکی از بنگاه‌های املاک شمال شهر تهران به‌عنوان آبدارچی مشغول به کار هستیم. با وجود اینکه متاهلم و سه فرزند دارم و همسر من نیاز به خدمات درمانی دارد، اما کارفرما که با توجه به موقعیت محلی بنگاه املاک، از درآمد خوبی برخوردار است، ضمن اینکه فقط روزانه یک میلیون و ۵۰۰ هزار ریال دستمزد به من پرداخت می‌کند، از بیمه کردن من و یک نفر قولنامه‌نویس دیگر شاغل در بنگاه خودداری می‌کند. در این رابطه درخواست راهنمایی دارم. چون صنف بنگاه‌های املاک دستمزد مقطوع دارند، اولاً در سال ۱۴۰۲ دستمزد روزانه آبدارچی، مبلغ ۲ میلیون و ۲۱۱ هزار و ۷۹۰ ریال و قولنامه‌نویس به میزان ۲ میلیون و ۵۶۵ هزار و ۶۷۰ ریال به‌علاوه ماهانه ۱۱ میلیون ریال بابت مزایای رفاهی و ۹ میلیون ریال حق مسکن است. شما از دو طریق می‌توانید نسبت به بیمه‌شدن خود اقدام کنید؛ اگر فرصت دارید به واحد بازرسی شعبه تأمین اجتماعی شمران مراجعه کنید و کتباً این موضوع را اطلاع دهید تا بعد از مراجعه بازرس به محل کار گاه بیاید و با درج نام شما و قولنامه‌نویس در گزارش بازرسی، بتوانید از خدمات تأمین اجتماعی از جمله درمان برای خود و افراد تحت تکفل بهره‌مند شوید. چنانچه امکان مراجعه حضوری نداشته باشید، از طریق سامانه خدمات غیر حضوری به نشانی (es.tamim.ir) شکواییه خود را به تأمین اجتماعی ارسال کنید.

به‌علت حادثه ناشی از کار، چون طبق نظریه کمیسیون پزشکی سازمان تأمین اجتماعی می‌بزان از کارافتادگی من ۴۰ درصد بود، توسط شعبه تأمین اجتماعی برای من مستمری از کارافتادگی جزئی برقرار شده، اما نمی‌توانم از خدمات درمانی تأمین اجتماعی استفاده کنم. در حالی که یکی از همکاران من که از کارافتاده کلی شده است مشمول استفاده از خدمات درمانی تأمین اجتماعی شده است. آیا این امر وفق قانون است؟

بله، طبق مقررات، صرفاً مستمری‌بگیر از کارافتاده کلی که از مستمری او دو درصد درمان کسر شود می‌تواند از درمان تأمین اجتماعی بهره‌مند شود، اما چون از مستمری از کارافتاده جزئی برای درمان مبلغی کسر نمی‌شود و از طرفی مستمری‌بگیر از کارافتاده جزئی مجاز به اشتغال به کار مجدد است، لذا می‌تواند از طریق اشتغال جدید، بیمه اجباری شده و همانند سایر بیمه‌شدگان اجباری مشمول استفاده از خدمات درمانی سازمان تأمین اجتماعی شود.

در سال ۱۴۰۱ در لیست‌های ارسالی پرسنل داروخانه به سازمان تأمین اجتماعی، دستمزد روزانه سه نفر نسخه‌پیچ داروخانه ۴ میلیون ریال و یک نفر صندوقدار را ۳ میلیون ریال درج می‌کردیم. در سال ۱۴۰۲ دستمزد پرسنل را باید به چه میزان در لیست‌ها منظور کنیم؟ ضمناً چون داروخانه ما از اول امسال مجوز شبانه‌روزی اخذ کرده است، آیا باید حق بیمه سه نفر از پرسنل شبانه را نیز که روزها در داروخانه دیگری کار می‌کنند و بیمه هستند پرداخت کنیم؟

بیمه‌شدگانی که دستمزد روزانه آن‌ها در سال ۱۴۰۱ بیش از حداقل دستمزد سال قبل (یک میلیون و ۳۹۳ هزار و ۲۵۰ ریال) بوده است میزان دستمزد روزانه آن‌ها در سال ۱۴۰۲ برابر با معادل ۲۱ درصد آخرین دستمزد سال ۱۴۰۱ به‌علاوه رقم ثابت ۸۳ هزار و ۵۹۶ ریال است، به‌عبارت دقیق‌تر طبق فرمول؛ آخرین دستمزد روزانه بیمه‌شده در سال ۱۴۰۱ ضربدر ۱/۲۱ به‌علاوه مبلغ ۸۳ هزار و ۵۹۶ ریال است. ضمناً طبق ماده (۳۴) قانون تأمین اجتماعی اگر بیمه‌شده در چند شیفت برای دو یا چند کارگاه و برای چند کارفرما کار کند (مثل پرسنل شیفت شب داروخانه شما) هر یک از کارفرمایان مکلف‌اند به نسبت مزد و حقوقی که به بیمه‌شده پرداخت می‌کنند، حق بیمه سهم بیمه‌شده از مزد او کسر کرده و به انضمام سهم خود به حساب سازمان تأمین اجتماعی واریز کنند. البته به شرطی که جمع چند دستمزد از حداکثر دستمزد مشمول کسر حق بیمه در سال مربوطه که معادل هفت برابر حداقل دستمزد است تجاوز نکند. بنابراین چنانچه دستمزد روزانه کارکنان شبانه داروخانه شما، امسال در شیفت صبح داروخانه دیگر، ۱۲ میلیون و ۳۸۵ هزار و ۹۹۶ ریال (معادل هفت برابر حداقل دستمزد امسال) باشد از پرداخت حق بیمه کارکنان شب کار معاف خواهید بود و در غیر این صورت تا سقف مورد اشاره در داروخانه شما نیز مشمول کسر حق بیمه هستند.

پسر من که در خارج از کشور اقامت دارد و در یک شرکت فعالیت می‌کند در محل شرکت دچار حادثه شده و در بیمارستان بستری شده است. با توجه به اینکه او با نرخ ۱۸ درصد بیمه ایرانیان خارج از کشور است، آیا این حادثه اتفاق افتاده ناشی از کار تلقی می‌شود تا مستمری از کارافتادگی ناشی از کار برای او برقرار شود؟

خیر، بیمه‌شده ایرانیان خارج از کشور که با نرخ ۱۸ درصد بیمه پرداز تأمین اجتماعی هستند مشمول حوادث ناشی از کار نبوده و صرفاً شامل از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار می‌شوند.

چون مبلغی بدهی اجرایی داشتیم و نسبت به پرداخت آن اقدام نکرده بودم، مأمور اجرا بیات یکی از شعب تأمین اجتماعی به محل کارخانه مراجعه و در حضور من نسبت به توقیف تولیدات کارخانه اقدام کرده است، اما چون ارزش اموال توقیفی بیش از میزان بدهی اجرایی است آیا حق اعتراض به توقیف اموال را دارم؟

قبلاً طبق ماده (۳۳) آیین‌نامه ماده (۵۰) قانون تأمین اجتماعی اگر مدیون در موقع توقیف اموال خود حضور داشته باشد حق اعتراض از بدهکار سلب می‌شود، اما سازمان تأمین اجتماعی به استناد دادنامه شماره ۱۹ مورخ ۱۳۹۷/۱/۲۱ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری اعلام کرده است که طبق دادنامه مذکور در این گونه موارد سلب حق اعتراض از مدیون لغو شده و مدیون می‌تواند پس از بازداشت اموال، اعتراض خود را به اجرا بیات تأمین اجتماعی تسلیم کند.

atiyeonline.ir

رسانه جامع حوزه رفاه و تأمین اجتماعی